

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 227/08-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť Dr. Ing. I. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. C., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb/116/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Dr. Ing. I. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb/116/94 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb/116/94 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Dr. Ing. I. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 500 € (slovom štyritisícpäťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť Dr. Ing. I. K. trovy konania v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov), a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. A. C., Advokátska kancelária, B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 227/08-17 z 29. júla 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie s'ťažnosť Dr. Ing. I. K., B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb/116/94.

Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ je účastníkom konania na strane žalovaného, a to na základe žaloby doručenej krajskému súdu 15. januára 1993, „ktorým sa navrhovateľ domáha, aby súd zaviazal s'ťažovateľa na zaplatenie peňažnej pohľadávky“. S'ťažovateľ ďalej uvádza, že krajský súd vyslovil svoju nepríslušnosť konať vo veci a postúpil žalobu bývalému Mestskému súdu v Bratislave uznesením sp. zn. 28 Cb 33/93 z 10. decembra 1993, teda po viac ako jedenástich mesiacoch od podania

samotnej žaloby. Podľa vyjadrenia sťažovateľa samotná žaloba mu bola doručovaná až v priebehu roka 1997. Pojednávanie bolo nariadené 18. novembra 1997 na 16. december 1997 (viac ako deväť mesiacov po doručení žaloby sťažovateľovi). Od pojednávania určeného na 16. december 1997 (*„neúčast' na ktorom sťažovateľ oznámil a ktoré by sa zrejme pre chýbajúcu doručku o doručení predvolania navrhovateľovi nekonalo“*) sa vo veci nekonalo viac ako šesťnásť mesiacov. Dňa 28. apríla 1999 bol určený nový termín pojednávania, a to 26. máj 1999, ktoré bolo odročené. Po uvedenom odročení až do 31. marca 2000 boli vykonané len úkony týkajúce sa zistenia adresy žalobcu a zabezpečenia živnostenského listu sťažovateľa. Sťažovateľ na pojednávaní konanom 27. októbra 2000 ospravedlnil svoju neúčast' zo zdravotných dôvodov. Od uvedeného termínu až do ďalšieho termínu pojednávania určeného na 29. január 2004 bolo iba doručované sťažovateľovi vyjadrenie žalobcu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa nasledujúce tri pojednávania konané 4. marca 2004, 22. apríla 2004 a 1. júla 2004 boli odročené z dôvodu, *„ktorý nebol na strane sťažovateľa“*, a vo veci samej bolo rozhodnuté 28. októbra 2004.

Z pôvodného podania sťažovateľa tiež vyplýva, že proti prvostupňovému rozhodnutiu sa odvolal, pričom k 17. januáru 2007 o odvolaní nebolo rozhodnuté, a *„tak za celých 14 rokov od podania žaloby (15.01.2007) nie je právoplatne rozhodnuté vo veci“*.

Sťažovateľ sa domnieva, *„že práve postup súdu možno považovať za hlavnú príčinu vzniknutých prieťahov“*, a zároveň dodáva: *„Hoci počas konania vo veci na Krajskom súde v Bratislave došlo k opakovanej zmene sudcu, nemožno v tom vidieť dôvod na zbytočné predlžovanie konania. Rovnako ako ospravedlňujúcu skutočnosť nie je možné akceptovať fakt, že zákonom č. 328/1996 Z.z. ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov, a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.01.1997 došlo k zmenám v rámci súdnej sústavy . Podľa článku IV. odsek 2 písm. a) citovaného zákona nadobudnutím účinnosti čl. II tohto zákona zaniká doterajší Krajský súd v Bratislave zlúčením s Mestským súdom v Bratislave, zlúčením prechádza výkon súdnictva a všetky práva na Mestský súd v Bratislave, ktorý sa premenúva na Krajský súd v Bratislave.“*

Na základe svojej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb/116/94 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 000 Sk, ako aj náhradu trov konania.

Na základe výzvy ústavného súdu z 22. augusta 2008 sa k sťažnosti vyjadril krajský súd prostredníctvom svojej predsedníčky. List sp. zn. Spr 3564/2008 z 15. decembra 2008 doručený ústavnému súdu 18. decembra 2008 obsahoval chronológiu vykonaných procesných úkonov a predsedníčka krajského súdu v ňom zároveň oznámila, že súhlasí s prerokovaním sťažnosti bez nariadenia ústneho pojednávania.

K vyjadreniu krajského súdu predložil 21. januára 2009 svoje stanovisko sťažovateľ, v ktorom okrem iného uviedol: *„Zo samotnej sťažnosti, ako aj jej doplnenia vyplýva, že porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa týka obdobia medzi doručovaním návrhu sťažovateľovi dňa 10.02.1997 a pokynom sudcu na nariadenie termínu pojednávania dňa 18.11.1997 (viac ako deväť mesiacov), obdobia od 16.12.1997 až do 28.04.1999 (viac ako šesťnásť mesiacov) kedy nebol vykonaný žiadny procesný úkon príslušného súdu, pričom z obsahu spisu nevyplýva dôvod pre takúto nečinnosť a tiež obdobia od 27.10.2000 do 10.06.2003 (viac ako tridsaťjeden mesiacov), kedy zo strany súdu okrem doručovania podania navrhovateľa na nesprávnu adresu odporcu neboli vykonané žiadne úkony smerujúce k ukončeniu veci, pričom tomu nebránil žiaden dôvod. Obdobia nečinnosti Krajského súdu v Bratislave mali výrazný vplyv na dĺžku konania do vydania prvostupňového rozsudku a v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej nečinnosť súdu, ktorá je príčinou neprimeranej lehoty prerokovania konkrétnej veci, je porušením základného práva na prerokovania veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 15/02). Sťažovateľ taktiež vo svojich podaniach poukázal aj na neefektívnosť niektorých úkonov konajúceho súdu, ktoré prispeli k nedôvodnému predlžovaniu konania pred týmto súdom (napr. nadbytočné zisťovanie adresy sťažovateľa napriek tomu, že oznámenie o tejto adrese bolo v spise doložené)“.*

V závere stanoviska sťažovateľ oznámil svoj súhlas s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súdneho spisu krajského súdu týkajúceho sa posudzovaného konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu zistil tento priebeh a stav konania v predmetnej veci:

Žalobca podal na krajskom súde 15. januára 1993 žalobu o zaplatenie dlžnej čiastky a zmluvnej pokuty z titulu leasingového vzťahu medzi žalobcom a sťažovateľom.

Krajský súd uznesením z 10. decembra 1993 vyslovil svoju nepríslušnosť a postúpil vec Mestskému súdu v Bratislave.

Mestský súd v Bratislave 8. decembra 1994 vyzval žalobcu na úhradu súdneho poplatku a sťažovateľa na vyjadrenie k podanej žalobe.

Mestský súd v Bratislave uznesením z 5. mája 1995 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Proti uzneseniu podal žalobca 19. mája 1995 odvolanie, na základe ktorého uznesením zo 6. júna 1995 Mestský súd v Bratislave uznesenie o zastavení konania zrušil.

Mestský súd v Bratislave vyzval 7. júna 1995 žalobcu na doplatenie súdneho poplatku.

Dňa 10. februára 1997 krajský súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k žalobe, výzvu zopakoval 24. novembra 1997.

Sťažovateľ predložil 11. decembra 1997 krajskému súdu svoje vyjadrenie k žalobe.

Krajský súd uskutočnil 16. decembra 1997 pojednávanie, ktoré odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (sťažovateľ svoju neprítomnosť ospravedlnil).

Krajský súd uskutočnil 26. mája 1999 pojednávanie, ktoré odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (sťažovateľ uloženú zásielku – predvolanie neprevzal v odbernej lehote).

Krajský súd 26. mája 1999 požiadal Okresný súd Praha 5 o výpis z obchodného registra žalobcu, ktorý mu bol predložený 2. júla 1999.

Krajský súd 28. januára 2000 požiadal Okresný úrad Bratislava 5 o predloženie živnostenského oprávnenia sťažovateľa, ktoré mu bolo predložené 15. februára 2000.

Krajský súd uskutočnil 31. marca 2000 pojednávanie, ktoré odročil na 2. jún 2000 z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa (sťažovateľ mal „*doručenie vykázané uložením*“).

Krajský súd uskutočnil 2. júna 2000 pojednávanie, ktoré odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa (sťažovateľovi sa nepodarilo doručiť predvolanie z dôvodu zmeny jeho adresy).

Krajský súd požiadal 2. júna 2000 Register obyvateľov Slovenskej republiky o oznámenie údajov o adrese sťažovateľa, ktoré mu boli oznámené 15. júna 2000.

Krajský súd uskutočnil 27. októbra 2000 pojednávanie, ktoré odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa (sťažovateľ svoju neprítomnosť vopred ospravedlnil).

Dňa 22. decembra 2000 predložil krajskému súdu svoje vyjadrenie žalobca.

Žalobca 3. septembra 2001 požiadal krajský súd o poskytnutie informácie o stave konania, výzvu zopakoval 11. apríla 2002, 10. januára 2003 a 18. novembra 2003.

Dňa 19. januára 2004 predložil krajskému súdu svoje vyjadrenie sťažovateľ.

Krajský súd 20. januára 2004 vyzval žalobcu, aby sa vyjadril k stanovisku sťažovateľa a pokúsil sa o mimosúdne urovnanie sporu.

Krajský súd uskutočnil 29. januára 2004 pojednávanie, na ktorom vypočul oboch účastníkov konania a odročil ho na 4. marec 2004.

Krajský súd uskutočnil 4. marca 2004 pojednávanie, ktoré z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti žalobcu odročil na 22. apríl 2004, súčasne vyzval sťažovateľa predložiť súvisiace listinné dôkazy.

Krajský súd odročil pojednávanie určené na 22. apríl 2004 z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu na 1. júl 2004, následne na 28. október 2004.

Dňa 16. septembra 2004 predložil krajskému súdu svoje vyjadrenie sťažovateľ.

Krajský súd uskutočnil 28. októbra 2004 pojednávanie, na ktorom rozhodol rozsudkom, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť v časti zaplatiť žalobcovi istinu, ako aj súdny poplatok a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Proti rozsudku podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd vyzval 28. decembra 2004 sťažovateľa na doplnenie podaného odvolania a na úhradu súdneho poplatku za jeho podanie. Sťažovateľ na výzvu reagoval 11. januára 2005.

Krajský súd 18. februára 2005 vyzval žalobcu na úhradu súdneho poplatku.

Dňa 10. marca 2005 predložil žalobca krajskému súdu návrh na vstup nového účastníka do konania v zmysle § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Krajský súd 12. apríla 2005 opätovne vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie. Sťažovateľ 2. mája 2005 požiadal krajský súd o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Krajský súd uznesením z 10. mája 2005 rozhodol o vstupe nového účastníka do konania na strane žalobcu v zmysle § 92 ods. 2 OSP.

Krajský súd vyzval 10. mája 2005 sťažovateľa predložiť súvisiace podklady na účely posúdenia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľ na výzvu reagoval 6. júna 2005.

Uznesením z 21. júla 2005 rozhodol krajský súd o priznaní oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov.

Dňa 19. augusta 2005 sťažovateľ požiadal krajský súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní, krajský súd jeho žiadosť zamietol uznesením z 5. septembra 2005.

Sťažovateľ predložil 12. októbra 2005 krajskému súdu plnú moc na zastupovanie právnym zástupcom.

Krajský súd predložil 14. októbra 2005 spisový materiál spolu s podaným opravným prostriedkom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Najvyšší súd odvolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 3 Obo 291/05 zo 17. januára 2007 odmietol v zmysle § 218 ods. 1 písm. a) OSP ako oneskorene podané. Proti predmetnému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ 5. marca 2007 dovolanie. Krajský súd predložil 26. marca 2007 spisový materiál spolu s opravným prostriedkom najvyššiemu súdu. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Obdo V 28/2007 z 28. augusta 2007 uznesenie sp. zn. 3 Obdo 291/05 zo 17. januára 2007 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obo 198/2007 z 28. októbra 2008 zrušil prvostupňový rozsudok krajského súdu z 28. októbra 2004. Spisový materiál bol krajskému súdu vrátený 19. novembra 2008.

Dňa 21. novembra 2008 krajský súd vykonal doručenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 198/2007 z 28. októbra 2008 účastníkom konania.

Predmetné konanie na krajskom súde v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo právoplatne skončené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Samosudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci. Tieto tri kritéria zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

1. Predmetom posudzovaného konania je žaloba o zaplatenie dlžnej sumy a príslušenstva z titulu existencie leasingového vzťahu. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že predmetnú vec nemožno považovať za skutkovo ani za právne zložitú. Objasnenie skutkového stavu nevyžadovalo vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, úkony krajského súdu totiž smerovali len k vypočutiu účastníkov konania – žalobcu a sťažovateľa a k zadováženiu relevantných listinných dôkazov, ktorými disponovali práve účastníci konania.

2. Ústavný súd skúmajúc správanie sťažovateľa v posudzovanom konaní zistil okolnosti vyvolané sťažovateľom, v dôsledku ktorých došlo k spomaleniu postupu krajského súdu pri prerokovaní a rozhodnutí uvedenej právnej veci. Ide predovšetkým o pasivitu sťažovateľa súvisiacu s jeho neúčast'ou na piatich pojednávaniach, v niektorých prípadoch ospravedlnenú, v ďalších prípadoch spôsobenú neprevzatím doručovaných

predvolaní. Správanie sťažovateľa hodnotí ústavný súd tak, že objektívne prispelo k celkovej dĺžke predmetného konania.

Neopomenuteľným je tiež prípad, keď sťažovateľ nereagoval na výzvu krajského súdu z 10. februára 1997 a súčinnosť poskytol až po opätovnej výzve z 24. novembra 1997.

Uvedené okolnosti na strane sťažovateľa a ním spôsobené spomalenie postupu pri prerokúvaní vecí je však nepomerné k obdobiam nečinnosti krajského súdu zisteným v posudzovanom konaní.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup krajského súdu.

Ústavný súd poukazuje na to, že predmetom posúdenia je spor, ktorý začal 15. januára 1993, avšak vzhľadom na to, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom možno skúmať, či došlo, alebo nedošlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začína od 15. februára 1993 (m. m. I. ÚS 52/01, IV. ÚS 387/04). V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že ak nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základného práva pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo, alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemôže tiež zohľadniť stav konania k uvedenému dátumu (IV. ÚS 277/04).

Ústavný súd konštatuje, že konanie krajského súdu je poznačené krátkodobejšími, ale aj rozsiahlymi obdobiami nečinnosti, ktoré sa premietli do zbytočných priet'ahov v uvedenom konaní v celkovej dobe takmer 9 rokov.

V prvom rade ide o obdobie od 15. januára 1993, keď bola žaloba podaná na krajskom súde, do 10. decembra 1993, keď bola vyslovená krajským súdom jeho nepríslušnosť konať (nečinnosť 10 mesiacov).

Obdobie nečinnosti v trvaní 12 mesiacov predstavuje úsek od 10. decembra 1993 do 8. decembra 1994, keď Mestský súd v Bratislave (ako právny predchodca krajského súdu) vyzval žalobcu uhradiť súdny poplatok a sťažovateľa vyjadriť sa k podanej žalobe.

Deväťnásťmesačná nečinnosť bola zistená ústavným súdom aj v období od 7. júna 1995, keď Mestský súd v Bratislave vyzval žalobcu na doplatenie súdneho poplatku, do 10. februára 1997, keď krajský súd ako právny nástupca Mestského súdu v Bratislave vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k žalobe.

Krajský súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka aj v období od 16. decembra 1997, keď uskutočnil vo veci pojednávanie, do 26. mája 1999, keď bolo opätovne uskutočnené pojednávanie, pričom toto obdobie predstavuje rozsiahlu 17-mesačnú nečinnosť.

Krátkodobejším obdobím nečinnosti v trvaní 6 mesiacov je poznačený úsek konania od 2. júla 1999, keď bol krajskému súdu predložený výpis z obchodného registra žalobcu, do 28. januára 2000, keď požiadal o predloženie živnostenského oprávnenia sťažovateľa.

Najrozsiahlejším obdobím nečinnosti krajského súdu je doba 38 mesiacov, ktorá bola ústavným súdom zistená v období od 27. októbra 2000, keď bolo vo veci uskutočnené pojednávanie, do 20. januára 2004, keď krajský súd vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k stanovisku sťažovateľa.

Nezanedbateľné je tiež posledné obdobie nečinnosti trvajúce od 4. marca 2004, keď bolo vo veci uskutočnené pojednávanie, do 28. októbra 2004, keď bolo opätovne uskutočnené pojednávanie.

Z petitu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred krajským súdom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si už pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III.ÚS 109/07).

Vzhľadom na uvedené rozsiahle obdobia nečinnosti krajského súdu nemožno takmer 16 rokov trvajúcu dobu posudzovaného konania vedeného krajským súdom bez právoplatného rozhodnutia veci považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani za primeranú podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené (1. bod výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom, prikázal mu, aby konal vo veci bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (2. bod výroku nálezu).

III.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že dlhodobý stav právnej neistoty hlboko a negatívne zasiahol do jeho života a jeho následky dosiaľ pretrvávajú.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie (obdobne III. ÚS 142/06).

Ústavný súd priznal v tomto prípade finančné zadosťučinenie v sume 4 500 € (3. bod výroku nálezu), ktorá podľa jeho názoru zohľadňuje predmet, charakter a dobu posudzovaného konania, dĺžku zbytočných prietahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa, ako aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadal, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, pričom ich výšku nešpecifikoval.

Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy) je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2008 v konaní pred ústavným súdom predstavuje sumu 3 176 Sk a hodnota režijného paušálu je 190 Sk.

Sťažovateľ v danom prípade mohol požadovať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v súlade s uvedenými ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004

Z. z. za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci – sťažnosť), teda 2 x 3 176 Sk + 2 x 190 Sk, spolu 6 732 Sk (223,46 €). Úkon – stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu krajského súdu z 19. januára 2009 – nepovažoval ústavný súd za taký, ktorý by zásadným spôsobom prispel k objasneniu veci, preto náhradu trov za uvedený úkon sťažovateľovi nepriznal.

Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 223,46 € (4. bod výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2009